

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XI

BELGRADE 1980.

ПОСЕБНА ИЗДАЊА БАЛКАНОЛОШКОГ ИНСТИТУТА

Књига 1

ОБИЧАЈНО ПРАВО И САМОУПРАВЕ НА БАЛКАНУ
И У СУСЕДНИМ ЗЕМЉАМА

Зборник радова са међународног научног скупа одржаног 1. и 2. новембра 1971. год. у Београду, Београд 1974, 512 стр.

Борислав Благојевић, *Упоредни метод при проучавању обичајног права као историјске категорије* — Mihail Andreev, *Le droit coutumier des Slaves du Sud et leurs organisations d'autogestion pendant la domination ottomane* — Nikolaos Pantazopoulos, *Das Gewohnheitsrecht als Gestaltungsquelle der neugriechischen Rechtsordnung* — Васа Чубриловић, *Патријархална друштва и њихова обичајна права у Албанији у Црној Гори у средњем веку* — Сергиј Вилфан, *Самоуправа и обичајно право код Словенаца до почетка XX века* — Ante Marinović, *Обичајно право и самоуправа у бившој Дуброваčkoј републици и њихово изицавање* — Horst Haselsteiner, *Die Verfassungsrechtliche Grundlage des Widerstandsrechtes der ungarischen Komitee Gesetzesartikel XXXIII/1545* — Liviu Marcu, *Les coutumes juridiques comme système normatif vicinal en Roumanie (fin du XIXe siècle — première moitié du XXe siècle)* — Љубинка Богетић, *Обичајно право и самоуправа на колективним пашњацима балканских сточара у XIX веку и почетком XX века* — Georges Cront, *L'institution des cojureurs en Valachie* — Charalambos Papastathis, *L'église et le droit coutumier aux Balkans pendant la domination ottoman* — Фани Милкова, *О некоторых функциях болгарских общин конца XIX века, связанных с болгарским обычным и турецким правом* — Maria Manolova, *Structure et compétence juridictionnelle de la commune bulgare durant les dernières décennies de la domination ottomane* — Мустафа Имамовић, *Сеоске општине у Босни и Херцеговини, 1878—1914* — Авдо Сућеска, *Неке особености кривичног права у југословенским земљама за вријеме Турака* — Бранислав Бурбев, *Значај црногорског збора у XVII веку* — Славко Мијушковић, *Братовштина которских помораца као депозитер норми обичајног права* — Петар Стојановић, *Међусобни односи и међуугицаји обичајног права и законских прописа у Црној Гори* — Александар Христов, *Стварање облика самоуправе путем револуционарне делатности ВМРО, крајем XIX века и почетком XX века* — Славко Димевски, *Стварање, структура и компетенције македонских црквенословенских школских општина 60-тих година XIX века* — Хасан Калешки, *Турски покушај за ревидирање законика Леке Дукађина и укидање аутономије албанских племена у XIX веку* — Мухамед Хаџијахић, *Quelques types de villes privilégiées dans le féodalisme turc* — Драгољуб Драгојловић, *Институција колективне одговорности код Јужних Словена у средњем веку* — Никола Павковић, *Генеза и развитак права прече кутовине код Јужних Словена* — Драгослав Антонијевић, *Положај остарелих у обичајном праву код Јужних Словена* — Ружица Гүзина, *Регулисање својинских односа у Србији XIX века* — Радомир Буровић, *Обичајни и аграрни односи код југословенских народа* — Видак Вүјачић, *Насљедни и имовински односи у „класичној” црногорској патријархалној породици с посебним освртом на прецедентно право мушких.*

[Цена дин. 100]

ДРАГОЉУБ ДРАГОЈЛОВИЋ, БОГОМИЛСТВО НА БАЛКАНУ И У МАЛОЈ АЗИЈИ, Београд 1974, 233 стр.

Дуалистички јеретички покрети на Балкану и у Малој Азији у доба појаве и ширења богомилства — Масалијанство у научној литератури — Извори за историју масалијанства — Име секте — Историја масалијанства у Малој Азији и на Балканском полуострву — Верска, етичка и политичка схватања масалијана — Павликијанство у научној литератури — Извори за историју павликијанства — Порекло и име павликијанске јереси — Историја павликијанског покрета — Верска, етичка и политичка схватања павликијана.

[Цена дин. 60]

СРЕДЊОВЕКОВНО СТАКЛО НА БАЛКАНУ (V—XV ВЕК)

Зборник радова са међународног саветовања одржаног од 22. до 24. априла 1974. у Београду, Београд 1975, 247 стр.

Sonja Petru, Das spätantike Glas in Slowenien — Donald B. Harden, Some Lombard Glasses of the 6th and 7th Centuries — Julia Šćapanova, Le Verre byzantin du Ve—XIIe siècles — Ljudmila Plesničar-Gec, Bicchieri vitrei taroantici di Emona — Zdenko Žerovica, Glasgegenstände der Lokalität Popovica (Ostserbien) aus dem XI—XII Jahrhundert — Mirjana Corović-Ljubinković, Quelques problèmes relatifs au verre médiéval en Serbie — Душица Минић, Појава и распрострањеност наруквица од стаклене пасте на средњовековним налазиштима у Југославији — Nevenka Božanić-Bezić, Nekoliko podataka o primjeni gorskog kristala u Dalmaciji — Verena Han, Une trouvaille du verre syrien du XIVe siècle en Serbie — Robert J. Charleston, Some English Finds of Medieval Glass with Balkan Analogues — Georgi Djingov, Sur l'origine de la verrerie en Bulgarie au Moyen âge — Živka Vžarova, Zum Problem der Glasproduktion im mittelalterlichen Bulgarien (8—10 Jh.) — Semavi Eyice, De la place de l'art de verrerie dans l'éclairage des intérieurs à Byzance — Valo Valov, Production du verre dans la capitale médiévale bulgare Veliko Tırnovo de la fin du XIIe à la fin du XIVe siècle — Astone Gaspareso, La verrerie vénitienne et ses relations avec le Levant balkanique au Moyen âge — Magdalena Stancheva, Sur l'importation du verre italien à Sofia au XIVe—XVIe s. — Pavao Anđelić, Un aperçu de la typologie du verre médiéval en Bosnie et en Herzégovine — Marija Balanović-Hadži-Pešić, Influence du verre sur le façonnage de certains récipients en céramique — Ljiljana Tomićić, Contribution à l'étude de la verrerie médiévale en Bosnie — Gobelet de Kakanj — Ekaterina Manova, Die Glasverwendung in den spätmittelalterlichen — Marian Wenzel, Analysis of some Glass from Hercegovina — Robert Brill, Analysis of Hercegovinian Glass — Milutin Jovanović, Etudes chimiques du verre médiéval trouvé dans certaines régions de la Yougoslavie — Bogumil Hrabak, La Verrerie dans les villes et aux demeures des fonctionnaires et grands propriétaires terriens dans les pays balkaniques (1480—1660) — Verena Han, Изложба средњовековног стакла са неких локалитета у Југославији — Đurđe Bošković, Conclusions.

[Цена дин. 80]

Књига 4

ОДРЕДБЕ ПОЗИТИВНОГ ЗАКОНОДАВСТВА И ОБИЧАЈНОГ ПРАВА О СЕЗОНСКИМ КРЕТАЊИМА СТОЧАРА У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ КРОЗ ВЕКОВЕ

(Зборник радова са међународног научног скупа, одржаног 6. и 7. новембра 1975. у Београду) Београд 1976, 354 стр.

Vasile Barba, *Juridische und Ökonomische Aspekte der Transhumanz bei den Aromunen (Mazedo-Rumänen) von Livedz — Meglenien* — Милисав Лутовац, *Сточарска кретања у планинама Црногорских Брда и народне регуле при искоришћавању пашњака* — Петар Влаховић, *Катуни и сезонска кретања сточара у југозападној Србији у првој половини XX века* — Milovan Gavazzi, *Stočari — Vlasi po sjeverozapadnoj Hrvatskoj prema odredbama vlasti o njihovim kretanjima i obavezama* — Драгослав Антонијевић, *Основна обележја номадских сточарских кретања у светлу обичајног права и позитивног законодавства* — Liviu Marcu, *Formes traditionnelles d'élevage pastoral et systèmes d'organisation chez les Vlaques balkaniques* — Петар Стојановић, *Сезонска кретања сточара и комунице у обичајима и прописима Црне Горе* — Avdo Sućeska, *Uslovi u kojima su stočari iz Dalmacije koristili ispaše u Bosni u doba osmanlijske vlasti* — Бурница Крстић, *Обичајноправни аспекти сезонског кретања сточара у области Куча у Црној Гори* — Никола Павковић, *Обичајно-правни уговори и производни односи у сточарству* — Branimir Gušić, *Ekološki uslovi na prostoru transhumantnog stočarenja na Balkanu* — Радован Ршумовић, *Географски услови и њихова улога у еволуцији сточарских кретања у Југославији* — Јован Трифуноски, *Сточарска кретања у СР Македонији* — Mirko Marković, *Geografski aspekti stočarske revitalizacije dinarskih planina* — Nicolae Dunare, *Typologie pastorale traditionnelle Sud-Est Européenne* — Petar Ilijevski, *Ship Records from the Mycenaean Archives* — Vanda Jostowa, *Geschichtliche Grundlagen des Hirtenums an der Polnischen Orawa* — Глигор Тодоровски, *Сточарството во Малореканскиот предел во втората половина на XIX век до крајот на првата светска војна* — Demetrios Loukatos, *Le saint Démètre (26 oct.), jour de culte, de transhumances et de conventions autonomes, chez les pasteurs nomades ou semi-nomades, en Grèce* — Marijana Gušić, *Pravni položaj ostajnice-vidineše u stočarskom društvu regije Dinarida* — Vasil Marinov, *Über einige schwach untersuchte Seiten der Geistigen Kultur der Beweglichen Schafhirten auf der Balkanhalbinsel* — Vesna Čulinović-Konstantinović, *Položaj mladoženje u tradicionalnoj stočarskoj sredini prema običajnom pravu i zakonima* — Климент Цамбазовски, *Утицај хатише-рифа од 1830. и 1833. на режим сточарења и трговине стоком на источној граници кнежевине Србије* — Ранко Фридрих, *О архитектури сточарског стана.*

[Цена дин. 100]

Књига 5

СВЕТСКА ЕКОНОМСКА КРИЗА 1929—1934. ГОДИНЕ И ЊЕН ОДРАЗ У ЗЕМЉАМА ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ, Београд 1976, 424 стр.

Никола Вучо, *Аграрни блок подунавских земаља за време економске кризе 1929—1933.* — Michael Kaser, *The Depression and Genesis of Etatism* — Душан Лукач, *Интензивирање немачког продора према југоистоку Европе после светске економске кризе* — George Macesich, *Monetary Policy and International Interdependence in Great Depression: the USA and Yugoslavia* — Живко Аврамовски, *Енглеска и питање Балканског пакта 1930—1933.*

— Милан Ванку, *Мала анганта у великој економској кризи 1929—1933.* — Петар Милосављевић, *Положај радничке класе Румуније и Бугарске за време економске кризе 1929—1934. године* — *Dimitru Tutu, Les rapports politico-économiques entre la Roumanie et les pays du Sud-Est Européen dans la période de la crise économique mondiale* — Милош Вучковић, *Утицај светске привредне кризе 1929—1932. на привреду старе Југославије* — *Gheorghe Zaharia, Certains aspects et considerations sur la crise économique de 1929—1933 en Roumanie, et ses conséquences* — Лазар Пејић, *Утицај велике економске кризе 1929—1933. на југословенску економску мисао и економску политику до другог светског рата* — *Mira Kolar-Dimitrijević, Djelovanje velike ekonomske krize na migraciona kretanja jugoslavenskih naroda* — *Zdenka Šimončić, Kriza u industriji Jugoslavije 1930—1934, s posebnim osvrtom na Hrvatsku* — *Marijan Matićka, Utjecaj velike ekonomske krize 1930—1934. na promjenu životnih uvjeta seljaštva u Hrvatskoj* — *Tone Zorn, Gospodarska kriza in agrarna struktura slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem v letih 1929—1934.*

[Цена дин. 100]

Књига 6

ПЕТАР МИЛОСАВЉЕВИЋ, РАДНИЧКИ ПОКРЕТ У РУМУНИЈИ
(1870—1917) Београд 1977, 153 стр.

Društvenoekonomski odnosi u Rumuniji u drugoj polovini devetnaestog i početkom dvadesetog veka — Idejno sazrevanje i organizaciono oformljenje radničkog pokreta — Oživljavanje i uspon revolucionarnog pokreta uoči obnove Rumunske socijal-demokratske radničke partije — Radnički pokret u periodu obnove Socijal-demokratske partije — Radnički i socijalistički pokret u periodu balkanskih ratova i ulaska Rumunije u prvi svetski rat — Transilvanija u periodu 1867—1910.

[Цена дин. 150]

Књига 7

БУРИЦА КРСТИЋ, ПРАВНИ ОБИЧАЈИ КОД КУЧА
Анализа реликата — Методологија — Прилози за теорију обичајног права,
Београд 1979, 234 стр.

Значај, принципи и методи савременог изучавања обичајног права — Географске, привредне, етничке и историјске карактеристике области Куча — Методологија изучавања реликата обичајног права код Куча која је коришћена у овом раду — Институт својине према обичајном праву — Правна и пословна способност — Облигациони односи — Кућна заједница или кућа и њен однос према братству и племену — Правни положај жене — Начин искоришћавања пашњака или режим планине — Обичај крвне освете — Облици обичајноправне локалне самоуправе и народни скупови.

[Цена дин. 200]

Књига 8

НИКОЛА ТАСИЋ — БОРИВОЈЕ ЈОВАНОВИЋ,
МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА У ПРАИСТОРИЈСКОЈ АРХЕОЛОГИЈИ,
Београд 1979, 119 стр.

Методски приступ и методологија археолошких истраживања — Методи истраживања економских и друштвених односа у праисторијској археологији — Методи теренских истраживања праисторијских налазишта — Материјална култура и начини њеног тумачења — Миграције и миграциона кретања — Природне науке у праисторијској археологији.

[Цена дин. 140]

Књига 9

АРХИВСКА ГРАБА О СТАКЛУ И СТАКЛАРСТВУ У ДУБРОВНИКУ
(XIV—XVI ВЕК), Сабрала и уредила Верена Хан,
Београд 1979, 388 стр.

[Цена дин. 300]

BALCANICA

XI

Издаје
БАЛКАНОЛОШКИ ИНСТИТУТ САНУ

Технички уредник
ТЕОДОР ВАСИЉЕВИЋ

Опрема и штампа
ИРО ПРОСВЕТА, Београд — Нови Сад